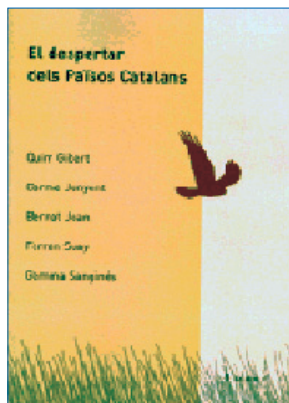

El despertar dels Països Catalans

Quim Gibert, Carme Junyent, Bernat Joan, Ferran Suay i Gemma Sanginés; *El despertar dels Països Catalans*; La Busca, Barcelona 2004.

La nostra comunitat lingüística ha donat prou mostres d'estar afectada d'aquest sentiment negatiu envers ella mateixa, fins al punt de poder afirmar, sense por d'equivocar-nos, que l'autoodi és, en bona mesura, allò que, entre ben poques altres coses, ens impedeix de reeixir com a comunitat lingüística i com a comunitat nacional.

Aquest sentiment col·lectiu de ser una nosa; aquesta nostra creença que l'ús de la nostra llengua pot resultar ofensiu en determinades circumstàncies; aquest no gosar exigir allò que és nostre; aquest constant intent d'explicar-nos, de justificar-nos; aquest sentiment de culpa que experimentem els catalans pel fet de ser-ho són les conseqüències immediates de l'autoodi, que, al seu torn, provoca moltes actituds d'inhibició i de dimissió lingüística i nacional de conseqüències altament perniciososes.

De fet, es podria fer una llista interminable de les causes per les quals la nostra nació perd un llençol a cada bugada i de per què cada cop som més lluny de la sobirania nacional i lingüística; però, al final, aniríem sempre a raure a dues o tres raons fonamentals; i una d'aquestes raons, sens dubte, seria aquest sentiment d'inferioritat que ens tenalla i que no ens permet d'abastar l'única situació en

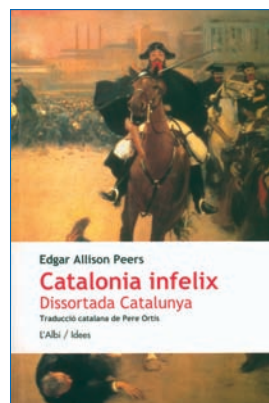
què és possible reeixir: l'auto-centrament.

Doncs bé, *El despertar dels Països Catalans* aborda fonamentalment el problema. Es tracta d'un breu volum que recull les ponències de les jornades que, amb el títol *Recuperació de l'autoestima i normalitat nacional*, es van celebrar a Sueca el 14 de febrer de l'any passat. La primera, de Quim Gibert, psicòleg i mestre, parla directament de l'autoestima, de la seva naturalesa i de la necessitat imperiosa que tenim els catalanoparlants de recuperar el nostre orgull i la nostra dignitat. A continuació, Carme Junyent, professora de lingüística a la Universitat de Barcelona, especialista en llengües africanes i membre del Grup d'Estudi de Llengües Amenaçades, ens parla de la llengua com a element vertebrador de la identitat nacional i de com pot arribar a esdevenir un instrument per a recuperar-la o per a afeblir-la, segons com jugui les seves cartes el poder establert. La tercera ponència és la de Bernat Joan, catedràtic de llengua i literatura i reconegut sociolingüista, actualment diputat per ERC al Parlament europeu, que ens presenta el tema de la minorització lingüística, la seva naturalesa i les actituds que calen per a superar-la. Finalment, Ferran Suay i Gemma Sanginés, psicòlegs ambdós, analitzen les actituds lingüístiques submissives i ofereixen pautes de conducta a seguir per a superar-les. El llibre ofereix el text que va servir de presentació a Veu Pròpia, exemplar entitat, formada per persones que no són catalanoparlants d'origen i que, ja que viuen en una terra on el català és la llengua pròpia, han decidit adoptar-la com a habitual.

Els autors, des de l'absolut convenciment que els Països Catalans són una realitat viable, pretenen donar als ciutadans arguments i eines que facin possible la recuperació i el ressorgiment de la nostra nació amb totes les seves potencialitats perquè, a partir de l'observació diària de l'actitud de la majoria dels catalanoparlants, perceben que és ben urgent que fem una reflexió profunda que ens permeti d'agafar l'empenta necessària per a dur endavant un projecte de país que ara per ara periclitada, en bona part, per culpa nostra. ♦

JORDI SEDÓ

Catalonia infelix

Catalonia infelix. Dissortada Catalunya. Edgar Allison Peers. Traducció catalana de Pere Ortís (segona edició), Edicions Albi, Berga 2004.

Heus ací un títol interessantíssim per a tot bon català. El seu autor és l'hispanista anglès Edgar Allison Peers, un home amb un coneixement d'Espanya i les seves nacions que molts ibèrics envejarrien. Té traduïdes a l'anglès les obres de sant Joan de la Creu i les de santa Teresa d'Àvila i, pel que fa a nosaltres, té traduït al mateix idioma el *Blanquerna*; també té molts estudis i recerques sobre el *Doctor Illuminatus* i altres clàssics catalans. Fou catedràtic a la universitat de Liverpool i passà moltes temporades a Madrid, i potser més a Barcelona, on també ensenyà a la Universitat i va fer molta obra de recerca en les seves biblioteques i els seus arxius. La guerra del 36 el sorprengué en plena activitat a Barcelona i fou testimoni ocular de molts fets.

El llibre en referència l'adreça al món de la cultura anglesa amb la finalitat de donar-li «una notícia sencera i explícita de Catalunya». La seva tesi la fa ben clara al principi del llibre: fer veure com fou de gran Catalunya en el seu passat, donar relleu a la

seva aportació fonamental devers la civilització d'Occident, estudiar els assoliments i les glòries de Catalunya en tots els rams: en el polític, en el social, en l'artístic, en el comercial, etc. i, com a conseqüència de tot això, vindicar el lloc de preferència que li toca ocupar entre els països lliures d'Europa. Per això, Franco tenia Peers en la llista dels de pena capital.

Es tracta, en definitiva, d'una apassionant exposició de la nostra història, des dels nostres inicis com a poble destriat dels francs fins a l'ensorrada de la guerra del 36, la qual contempla rodant-li el cap i amb l'ai al cor per Catalunya. Les filosofies que fa arran dels fets cabdals, dels fets «cruïlla» –Muret, Casp, Joan II, unió amb Castella, Segadors, 1714– són d'un realisme patètic. És d'admirar la seva clarividència i el seu aplom. Sorprenen el seu amor sincer per Catalunya. Ja voldríem que els catalans d'avui tinguessin una flama de la veneració que Peers sentia per la cultura, la llengua i la nació catalanes. I amb això no vull pas dir que ens faci favor quan no ens ho mereixem: és estrictíssim a judicar-nos i, quan convé, no ens plany la censura i fins l'oprobri, com s'esdevé, per exemple, amb motiu de les atzagaïades del 36 i següents. Tanmateix, és un veritable enamorat de Catalunya.

El llibre és d'una claredat inestimable. Tres-centes trenta-tres pàgines ben tallades, didàctiques per la concisió i el relleu que dona als fets grans i petits. És admirable com sap anar sempre sobre la línia més essencial.

Llibre excel·lent per a tenir al prestatge de la llibreria de casa amb vista a una consulta ràpida i clara sobre un punt de la nostra història. Llibre excel·lent per a estudiosos i investigadors, per als estudiants. La seva lectura és un laboratori aptíssim per a fer bons catalans. ♦

RAMON SANGLES